

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

08 iunie 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Toma Nadejda,

Judecători – Țurcan Anatolie, Timofti Vladimir, Cobzac Elena și Guzun Ion,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului în anulare declarat de avocatul Buliga Dumitru în numele condamnatul Calestru Antonio, prin care se solicită casarea deciziilor Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 04 noiembrie 2020 și Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 28 mai 2020, în cauza penală în privința lui

Calestru Antonio xxx, născut la xxxx, originar și domiciliat xxx.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 15.02.2018 - 15.01.2019;

Instanța de apel: 15.02.2019 - 19.03.2019;

Instanța de recurs: 07.06.2019 - 04.02.2020;

Instanța de apel: 16.03.2020 - 28.05.2020;

Instanța de recurs: 21.08.2020 - 04.11.2020;

Instanța de recurs în anulare: 19.04.2021 - 08.06.2021.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Cimișlia din 15 ianuarie 2019, pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, potrivit art.364¹ Cod de procedură penală, Calestru Antonio a fost condamnat în baza art.287 alin.(2) lit. b) Cod penal, la 1 an 6 luni închisoare.

Potrivit art.85 Cod penal, prin cumularea totală a pedepselor aplicate, inclusiv conform sentinței Judecătoriei Cimișlia din 07 aprilie 2017, i-a fost stabilită pedeapsa definitivă de 6 ani și 6 luni închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, începând din 15.01.2019.

Prin aceeași sentință a fost condamnat și Calestru Mihail, însă în privința acestuia hotărârile judecătorești nu sunt contestate.

A fost dispusă încasarea din contul inculpaților, în mod solidar, în beneficiul statului cheltuieli judiciare în sumă de 448 lei.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat în fapt că, Calestru Antonio și Calestru Mihail sunt învinuiți în aceea că, la 08.11.2017, în jurul orelor 02.00, aflându-se pe teritoriul stației PECO „Parstar”, situată pe str. Barbu Lăutarul, or. Cimișlia, în urma înțelegerii prealabile și împreună, dând-u-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, au inițiat o ceartă cu Tomescu Serghei, numindu-l cu cuvinte necenzurate, încălcând grosolan ordinea publică și

exprimând o vădită lipsă de respect față de societate, care prin conținutul acțiunilor se deosebeau printr-un cinism și obrăznicie deosebită, pe parcursul căreia l-a lovit cu pumnul în față, apoi cu o sticlă de bere în regiunea capului, ulterior punându-l jos la pământ, l-a lovit de câteva ori cu pumnii și picioarele peste diferite părți ale corpului, cauzându-i vătămare corporală ușoară.

Acțiunile lui Calestru Antonio au fost încadrate de prima instanță în baza art.287 alin.(2) lit. b) Cod penal, huliganism, adică acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanei, precum și acțiuni care, prin conținutul lor, se deosebesc printr-o obrăznicie deosebită, acțiune săvârșită de mai multe persoane.

3. Avocatul Alexandr Curtev în numele inculpatului, a contestat cu apel sentința, solicitând casarea acesteia, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei hotărâri, prin care lui Calestru Antonio să-i fie stabilită o pedeapsă sub formă de amendă, iar potrivit art.84 alin.(3) Cod penal, pedepsele să fie executate de sine stătător.

Apelantul a invocat că, inculpatul a recunoscut integral vina și s-a căit sincer în cele comise, solicitând examinarea cauzei în baza probelor administrate în faza de urmărire penală și să-i fie aplicată pedeapsa penală sub formă de amendă, pe care ar fi în stare să o execute.

La fel, nu s-a luat în considerare că, infracțiunea incriminată lui A. Calestru a fost comisă la 08.11.2017, până la pronunțarea hotărârii definitive pe cauza penală la care a făcut trimitere instanța (decizia din 28.11.2017), din care motiv art.85 alin.(1) Cod penal nu este aplicabil în speța dată.

În aceste circumstanțe, în privința inculpatului a fost posibilă aplicarea pedepsei sub formă de amendă, iar în conformitate cu art.84 alin.(3) Cod penal, dacă pentru infracțiunile care intră în concurs sunt stabilite pedepse principale de diferite categorii, a căror cumulare nu este prevăzută de art.87 Cod penal și instanța de judecată nu va găsi temeiuri pentru absorbirea unei pedepse de către alta, ele urmează să fie executate de sine stătător.

4. Potrivit deciziei Curții de Apel Comrat din 19 martie 2019, apelul a fost admis, casată parțial sentința și pronunțată o nouă hotărâre, prin care Calestru Antonio a fost condamnat în baza art.287 alin.(2) lit. b) Cod penal, la amendă în mărime de 1 000 unități convenționale, ce constituie 50 000 lei.

Ținând cont de termenul aflării inculpatului sub arest preventiv, începând cu 15.01.2019 și până la 19.03.2019, conform art.88 alin.(5) Cod penal, a fost atenuată pedeapsa stabilită sub formă de amendă până la 700 unități convenționale, ce constituie 35 000 lei.

Potrivit art.84 alin.(4) Cod penal, a fost adăugată deplin pedeapsa neexecutată, conform sentinței Judecătoriei Cimișlia din 07.04.2017, fiindu-i stabilită pedeapsa definitivă de 5 ani închisoare, cu suspendare condiționată a executării pedepsei în temeiul art.90 Cod penal, pentru o perioadă de probațiune de 3 ani, și amendă în mărime de 700 unități convenționale, ce constituie 35 000 lei, care urmează a fi executate de sine stătător, conform art.87 alin.(2) Cod penal.

În rest, dispozițiile sentinței au fost menținute.

Instanța de apel a statuat că, instanța de fond corect l-a recunoscut pe inculpat vinovat de comiterea infracțiunii prevăzută de art.287 alin.(2) lit. b) Cod penal.

Totodată, infracțiunea a fost săvârșită la data de 08.11.2017, iar sentința Judecătorei Cimișlia din 07.04.2017 a devenit definitivă și executorie la data emiterii deciziei Curții de Apel Comrat, adică la 28.11.2017, deci la caz nu exista cumul de sentințe pentru a fi aplicate prevederile art.85 alin.(1) Cod penal.

5. Procurorul în Procuratura UTA Găgăuzia, Lilia Sârbu, a declarat recurs ordinar, solicitând casarea deciziei menționate și dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel.

Recurenta a invocat că, instanța de apel nu a luat în considerație lipsa circumstanțelor atenuante, prezenta circumstanțelor agravante - săvârșirea infracțiunii de către o persoană care anterior a fost condamnată pentru infracțiuni similare sau pentru alte fapte care au relevanță pentru cauză.

La fel, atât în procesul urmăririi penale, cât și al examinării în fond, nu au fost stabilite circumstanțe excepționale sau atenuante, iar datele privind personalitatea inculpatului au confirmat predispunerea acestuia la comiterea infracțiunilor, ținând cont de caracteristica negativă de la locul de trai, care anterior a mai comis diferite infracțiuni, fiind condamnat prin sentința Judecătorei Cimișlia din 19.10.2005 în baza art.186 alin.(2) lit. c), d), 90 Cod penal la 4 ani închisoare, cu 2 ani termen de probă, prin sentința Judecătorei Cimișlia din 29.07.2010 în baza art.190 alin.(1) Cod penal, cu liberarea de răspundere penală cu tragerea la răspunderea contravențională (art.55 Cod penal), prin sentința Judecătorei Cimișlia din 07.04.2017 în baza art.166 alin.(2) lit. d), 189 alin.(3) lit. b), d), 84, 90 Cod penal la 5 ani închisoare, cu 3 ani termen de probă.

Astfel, fiind de mai multe ori tras la răspundere penală pentru diferite infracțiuni, inculpatul nu a făcut pentru sine careva concluzii, dimpotrivă a continuat activitatea sa infracțională, fiind sigur că va scăpa de pedeapsă. Respectiv, pedepsele stabilite anterior nu au avut careva efect asupra inculpatului, nu au influențat asupra corectării și reeducării vinovatului, dar au creat impresia de impunitate pentru acesta, iar impunitatea mărește îndrăzneala. Totodată, aceste circumstanțe, nu au fost luate în considerație la aplicarea pedepsei de către instanța de apel.

6. Prin decizia Colegiului Penal al Curții Supreme de Justiție din 04 februarie 2020, recursul a fost admis, casată total decizia atacată și dispusă rejudecarea cauzei de către Curtea de Apel Cahul.

Instanța de recurs a invocat că, potrivit descriptivului sentinței, instanța de fond, adoptând soluția de condamnare a inculpatului în baza art.287 alin.(2) lit. b) Cod penal, nu a constatat și a descris fapta criminală, considerată ca fiind dovedită, fiind confuză și neargumentată dispunerea suspendării condiționate a executării pedepsei închisorii, pentru comiterea cu intenție unei infracțiuni mai puțin grave în perioada de probațiune, în raport cu prevederile din art.90, 85 alin.(3) Cod penal, conform căror pedeapsa definitivă în cazul unui cumul de sentințe trebuie să fie mai mare decât pedeapsa stabilită pentru săvârșirea unei noi infracțiuni și decât partea neexecutată a pedepsei pronunțate prin sentința anterioară a instanței de judecată, iar în cazul în care cel condamnat cu suspendarea condiționată a

executării pedepsei săvârșește în perioada de probațiune o infracțiune intenționată mai puțin gravă, problema anulării sau menținerii condamnării cu suspendarea condiționată a executării pedepsei se soluționează de către instanța de judecată, la propunerea organului care exercită supravegherea asupra comportamentului celui condamnat cu suspendarea executării pedepsei.

7. Potrivit deciziei Curții de Apel Cahul din 28 mai 2020, apelul a fost admis, casată parțial sentința și pronunțată o nouă hotărâre.

Calestru Antonio a fost condamnat în baza art.287 alin.(2) lit. b) Cod penal, la 1 an și 6 luni închisoare.

În baza art.85 alin.(1) Cod penal, prin cumul parțial al pedepselor stabilite, inclusiv conform sentinței Judecătorei Cimișlia din 07.04.2017, i-a fost stabilită pedeapsa definitivă de 5 ani și 1 lună închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, din 28.05.2020, cu includerea perioadei de 15.01.2019 până la 19.03.2019.

În rest, sentința a fost menținută.

7.1. În motivarea soluției sale, instanța de apel a indicat că, prima instanță nu a descris fapta criminală, considerată ca fiind dovedită, așa cum este indicat în art.art.384-397 Cod de procedură penală.

Instanța de apel a constatat că, A. Calestru și M. Calestru, la 08.11.2017, aproximativ orele 02:00, aflându-se pe teritoriul stației PECO „Parstar” situat pe str. Barbu Lăutarul din or. Cimișlia, în urma înțelegerii prealabile și împreună, dând-u-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, au inițiat o ceartă cu Tomescu Serghei, numindu-l cu cuvinte necenzurate, încălcând grosolan ordinea publică și exprimând o vădită lipsă de respect față de societate, care prin conținutul acțiunilor se deosebeau printr-un cinism și obrăznicie deosebită, pe parcursul căreia l-a lovit cu pumnul în față, apoi cu o sticlă de bere în regiunea capului, ulterior punându-l jos la pământ, l-a lovit de câteva ori cu pumnii și picioarele peste diferite părți ale corpului, cauzându-i leziuni corporale sub formă de plagă pe cap, excoriații, edem pe cap, și se califică ca vătămare corporală ușoară.

Astfel inculpații au comis infracțiunea prevăzută de art.287 alin.(2) lit. b) Cod penal, ca huliganismul adică acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanelor, acțiunile care prin conținutul lor se deosebesc printr-un cinism sau obrăznicie deosebită, săvârșită de două sau mai multe persoane.

Aceste împrejurări au fost constatate din totalitatea de probe administrate în cauza penală de instanța de fond, și care au fost corect apreciate prin prisma pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar în ansamblu - din punct de vedere al coroborării, respectându-se prevederile art.101 Cod de procedură penală.

7.2. La fel, instanța de apel a statuat că, pedeapsa aplicată vinovatului, trebuie să fie echitabilă, legală și individualizată, capabilă să restabilească echitatea socială și să realizeze scopurile legii și pedepsei penale, prevăzute la art.61 Cod penal, în dependență de circumstanțele atenuante și agravante, prevăzute de art.76-77 Cod penal.

Conform art.85 alin.(1) Cod penal, dacă, după pronunțarea sentinței, dar înainte de executarea completă a pedepsei, condamnatul a săvârșit o nouă

infracțiune, instanța de judecată adaugă, în întregime sau parțial, la pedeapsa aplicată prin noua sentință partea neexecutată a pedepsei stabilite anterior.

Prin sentința Judecătorei Cimișlia din 17 aprilie 2017, A. Calestru a fost condamnat în baza art.166 alin.(2) lit. d), 189 alin.(3) lit. b), d), 84, 90 Cod penal, la 5 ani închisoare și amendă în mărime de 1 500 unități convenționale, ce constituie 30 000 lei, executarea pedepsei cu închisoarea fiind suspendată condiționat pe un termen de probă de 3 ani.

În speță, inculpatul A. Calestru a comis infracțiunea la data de 08.11.2017, după emiterea sentinței din 07.04.2017, de condamnare cu suspendarea condiționată a executării pedepsei.

Astfel, inculpatului pe art.287 alin.(2) lit. b) Cod penal urmează a-i fi stabilită pedeapsa de 1 an și 6 luni închisoare, iar conform art.85 alin.(1) Cod penal, prin cumul parțial al pedepselor stabilite prin prezenta decizie și sentința din 07 aprilie 2017, i se va stabili pedeapsa definitivă de 5 ani și 1 lună închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

În asemenea circumstanțe, sunt irelevante argumentele avocatului precum că, infracțiunea încriminată lui A. Calestru a fost comisă la data de 08.11.2017, până la pronunțarea hotărârii definitive pe cauza penală la care face trimitere instanța – decizia Curții de Apel Comrat din 28.11.2017.

Or, prevederile art. 85 Cod penal se aplică atunci când condamnatul săvârșește una sau mai multe infracțiuni după pronunțarea primei sentințe, indiferent dacă această sentință a intrat în vigoare sau nu, concluzie care rezultă din dispozițiile legii de procedură penală conform cărora sentința devine definitivă nu la pronunțarea ei, ci la expirarea termenelor de atac, dacă sentința n-a fost atacată sau după judecarea cauzei pe căile ordinare de atac, conform art. 466 Cod de procedură penală.

Pe cale de consecință, urmează a fi respins și argumentul apelantului precum că, potrivit art.84 alin.(3) Cod penal, pedepsele penale stabilite prin sentințe se pot executa de sine stătător.

Un alt argument invocat de apelant este că, inculpatul, fiind audiat în instanța de fond, vina și-a recunoscut integral, a manifestat căința sinceră în cele comise, fiind solicitată și examinarea cauzei în procedura simplificată, respectiv pedeapsa sub formă de amendă, pe care este în stare să o execute, va atinge scopul prevăzut de art.61 Cod penal.

Însă, aplicarea amenzii se va considera o pedeapsă prea blândă, necorespunzătoare, în situația când inculpatul, la locul de trai se caracterizează negativ, face abuz de alcool, având plângeri și obiecții asupra comportamentului acestuia de la vecini și rude, anterior a fost atras la răspundere contravențională de 6 ori printre care și pentru huliganism nu prea grav, anterior fiind judecat prin sentința Judecătorei Cimișlia din 19.10.2005 pe art.186 alin.(2) lit. b), c), d) Cod penal, prin sentința Judecătorei Cimișlia din 29.07.2010 a fost încetat procesul penal pornit în baza art.190 alin.(1) Cod penal, fiind atras la răspundere administrativă, prin ordonanța procurorului în Procuratura r-nului Cimișlia din 20.02.2009 a fost încetată urmărirea penală în baza art.187 alin.(1) Cod penal, în legătură cu împăcarea părților.

Astfel, pedeapsa aplicată inculpatului de 5 ani și 1 lună închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, va contribui la formarea unei atitudini de respect față de legea penală, precum și de valorile sociale și interesele protejate de acestea, din partea condamnatului, persoana să fie silită să înceteze activitatea criminală și să-și modifice comportamentul în conformitate cu prevederile legii. Ori, pedeapsa este echitabilă când impune infractorului lipsuri și restricții ale drepturilor lui, proporționale cu gravitatea infracțiunii săvârșite și este suficientă pentru restabilirea echității sociale, adică a intereselor statului și întregii societăți, perturbate prin infracțiune.

Deci, corectarea și reeducarea inculpatului va fi posibilă doar prin izolare de societate, nefiind constatate temeiuri de aplicarea a amenzii și executării pedepselor penale de sine stătător, pedeapsa închisorii fiind una echitabilă, legală și direct proporțională cu gravitatea faptelor comise, de atitudinea inculpatului față de infracțiunile săvârșite, de consecințele acesteia și în limitele art.364¹ alin.(1) Cod de procedură penală.

8. Avocatul Alexandr Curtev în numele inculpatului, a declarat recurs ordinar, solicitând casarea sentinței din 15.01.2019 și deciziei Curții de Apel Cahul din 28.05.2020 în partea ce ține de aplicarea pedepsei penale față de Calestru Antonio, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatului să-i fie stabilită o pedeapsă sub formă de amendă pe art.287 alin.(2) lit. b) Cod penal, iar pedepsele penale stabilite prin decizia Curții de Apel Comrat din 28.11.2017 și a Curții Supreme de Justiție de executat separat.

Recurentul a invocat că, instanța de apel nu s-a pronunțat asupra faptului că potrivit deciziei Curții de Apel Comrat din 19.03.2019, pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art.287 alin.(2) lit. b) Cod penal, în privința lui Calestru Antonio a fost aplicată pedeapsa penală sub forma de amendă în mărime de 700 unități convenționale, ce constituie 35 000 lei, devenind definitivă și executorie la data pronunțării, adică la 19.03.2019.

La 21.03.2019 Calestru Antonio, respectând prevederile art.64 alin. (3¹) Cod penal, a executat pedeapsa stabilită, ce se confirmă prin ordinul de încasare a numerarului nr. OUBO-3100 din 21.03.2019, anexat la materialele cauzei.

Deci, pedeapsa penală stabilită pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art.287 alin.(2) lit. b) Cod penal a fost executată la 21.03.2019.

Conform prevederilor art.22 Cod de procedură penală nimeni nu poate fi urmărit penal sau judecat pentru săvârșirea faptei penale cu privire la care a fost emisă o hotărâre judecătorească definitivă de condamnare. Hotărârea judecătorească definitivă împiedică pornirea sau continuarea procesului penal în privința aceleiași persoane pentru aceeași faptă, cu excepția cazurilor când fapte noi ori recent descoperite sau un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente au afectat hotărârea respectivă. Această prevedere este stipulată și în art.7 alin.(2) Cod penal.

În conformitate cu prevederile art.64 alin.(3) Cod penal în cazul infracțiunilor ușoare sau mai puțin grave, condamnatul este în drept să achite jumătate din amenda stabilită dacă o plătește în cel mult 3 zile lucrătoare din momentul în care hotărârea devine executorie. În acest caz, se consideră că sancțiunea amenzii este executată integral.

Prin urmare, Calestru Antonio a fost condamnat de două ori pentru aceeași faptă și anume la 19.03.2019 prin decizia Curții de Apel Comrat la amendă, pedeapsa penală fiind executată la 21.03.2019 și prin decizia Curții de Apel Cahul la închisoare, pe care inculpatul o execută în prezent în penitenciar.

În drept, recursul este întemeiat pe art.420 - 427 Cod de procedură penală.

9. Prin decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 04 noiembrie 2020, a fost declarat inadmisibil recursul ordinar declarat de avocatul Alexandr Curtev în numele inculpatului, pe motiv că este vădit neîntemeiat.

9.1. În motivarea soluției sale instanța de recurs ordinar a conchis că, împrejurările menționate în partea descriptivă a deciziei instanței de apel din 28.05.2020, inclusiv cele reproduse în pct. 7. din prezenta decizie, relevă în mod concludent că instanța de apel legal și întemeiat a constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind pedeapsa aplicată inculpatului în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material, just și argumentat a ținut cont de prevederile art.art.7, 61, 75, 90 alin.(10), 85 alin.(1) și (3) Cod penal, art.364¹ Cod de procedură penală, conform căror la aplicarea legii penale se ține cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat și de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea penală.

Instanța de recurs ordinar a reținut că, instanța de apel, just a concluzionat că în cazul în care inculpatul a săvârșit o infracțiune mai puțin gravă, care se pedepsește cu amendă în mărime de 750 la 1 350 unități convenționale sau cu închisoare de până la 5 ani, dar anterior a mai fost condamnat și a comis infracțiunea din speță în termenul de probațiune, în cazul în care potrivit art.90 alin.(10), 85 alin.(1) și (3) Cod penal, pedeapsa definitivă în cazul unui cumul de sentințe trebuie să fie mai mare decât pedeapsa stabilită pentru săvârșirea unei noi infracțiuni și decât partea neexecutată a pedepsei pronunțate prin sentința anterioară a instanței de judecată, aplicarea unei pedepse sub formă de amendă, ar reprezenta o soluție de pedeapsă penală prea blândă, inechitabilă, inadecvată și disproporțională în raport cu gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite și a scopului pedepsei penale sub aspectul restabilirii echității sociale, corectării inculpatului, prevenirii săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea lui, cât și din partea altor persoane.

Totodată, instanța de recurs ordinar a relevat că, pedeapsa respectivă a fost motivată, individualizată și aplicată inculpatului în corespundere cu prevederile legale, corespunde principiului proporționalității și scopului de restabilire a echității sociale, corectare a inculpatului, precum și prevenirii de săvârșirea de noi infracțiuni atât din partea acestuia, cât și a altor persoane.

Pe de altă parte, cu referire la argumentul din recurs că: „decizia din 19.03.2019, prin care Calestru Antonio a fost sancționat la amendă în mărime de 35.000 lei, devenind definitivă și executorie la data pronunțării, a fost executată adică la 19.03.2019 la 21.03.2019, conform ordinului de încasare a numerarului nr. OUBO-3100 din 21.03.2019 și astfel Calestru Antonio a fost condamnat de două ori pentru aceeași faptă prin decizia Curții de Apel Cahul din 28/05.2020”, instanța de recurs ordinar a reținut că recurentul se contrazice, ori solicită casarea sentinței din 15.01.2019 și deciziei Curții de Apel Cahul din 28.05.2020 și pronunțarea unei

noi hotărâri, prin care inculpatului să-i fie stabilită o pedeapsă tot sub formă de amendă pe art.287 alin.(2) lit. b) Cod penal

Prin urmare, instanță de recurs ordinar explică că, apărarea, achitând amenda respectivă, și-a asumat conștient riscul intervenirii consecințelor agravante, generate prin decizia instanței de recurs din 04.02.2020. În asemenea circumstanțe de fapt și de drept, argumentul recurentului privind dubla condamnare este lipsit de orice suport legal.

În final, instanță de recurs ordinar conchide că împrejurările enunțate denotă în mod concludent că, instanță de apel nu a comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurent, că hotărârea atacată cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, a aplicat inculpatului o pedeapsă individualizată conform prevederilor legale, și că recursul ordinar este vădit neîntemeiat.

10. Avocatul *Buliga Dumitru în numele condamnatului*, în temeiul alin.(1) art.453 Cod de procedură penală, contestă cu recurs în anulare deciziile instanței de apel și recurs ordinar, solicitând casarea acestora cu remiterea cauzei la rejudecarea în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În motivarea recursului în anulare invocă că, prin comunicarea numărul 917 din 21.11.2017, Instituția Medico-Sanitară Publică Centrul de Sănătate Cimișlia a comunicat organului de urmărire penală informația precum că, Calestru Antonio este la evidența medicului psihiatru cu diagnoza tulburare organică de personalitate, a suportat sindromul psihopatiform, în anamneză sindromul convulsii.

În continuare reține că, deși Calestru Antonio se află la evidență la medicul psihiatru suferind de anumite boli psihice, nici organul de urmărire penală și nici procurorul nu au dispus efectuarea unei expertize psihiatrico-legale pentru a stabili starea de responsabilitate a lui Calestru Antonio, ca după caz, să fie aplicate măsuri de constrângere cu caracter medical (tratament).

Consideră că, în speță, se impunea efectuarea unei expertize psihiatrice-legale a lui Calestru Antonio pentru stabilirea stării de responsabilitate a acestuia, și eventual constatându-se că acesta suferă de o boală psihică ce i-ar afecta starea de responsabilitate, să remită după caz, cauza penală în judecată nu prin rechizitoriu pentru aplicarea pedepsei penale, dar prin ordonanță pentru aplicarea măsurilor de constrângere cu caracter medical (tratament psihiatric în spital) așa precum prevede legislația penală și procesual penală a Republicii Moldova.

În aceeași ordine de idei, explică că recunoașterea vinovăției de către Calestru Antonio, care are probleme psihice, a fost determinată de influența asupra acestuia, dar nu constituie o voință asumată rațional de acesta în deplină responsabilitate.

Evidențiază că, prima instanță fără a duce cont de starea psihică a inculpatului Calestru Antonio, a purces la examinarea cauzei în procedură specială, pe baza probelor de la urmărirea penală și fără a administra noi probe. Acestea au avut loc în lipsa unui raport de expertiză psihiatrică-legală în privința lui Calestru Antonio, care are probleme de ordin psihic, fără a se dispune efectuarea unei expertize psihiatrice-legale în privința ultimului și fără ai asigura un reprezentant legal în cadrul procesului.

De asemenea, remarcă că cel mai relevant este că în ședința de judecată se cercetează proba care arată asupra stării psihice patologice a inculpatului Calestru

Antonio, însă instanța de judecată sub nicio formă nu apreciază această probă în hotărârea pronunțată. Astfel, consideră că prima instanță nici nu a judecat fondul cauzei, ceea ce contravine cadrului legal intern și articolului 6 din Convenție.

Apărarea opinează că, instanțele de fond nici nu a cercetat în ședințele de judecată declarațiile inculpaților Calestru Antonio și Calestru Mihail, precum și nici a martorilor Radu Ion - martor ocular, Dones Vladislav și Țurcanu Pavel - agenți de pază care primii au sosit la fața locului la data incidentului, or în baza declarațiilor instanțele de fond urmau să diferențieze că infracțiunea de huliganism prevăzută de art.287 alin.(2) lit. b) Cod penal, se săvârșește fără nici-un motiv, pe când Calestru Antonio a acționat din motiv că a perceput că fratele său Calestru Mihail ar fi fost atacat de către Tomescu Serghei, existând un motiv concret, care schimbă radical soluția pe caz, și constituie contravenția prevăzută de art.78 alin.(2) Cod contravențional, dar nu o infracțiune prevăzută de Codul penal.

La caz, declară că vinovăția lui Calestru Antonio în comiterea infracțiunii prevăzute de art.287 alin.(2) lit. b) Cod penal nu a fost legal stabilită, deoarece judecarea cauzei acestuia nu a avut loc în mod echitabil din moment ce acuzația îndreptată împotriva sa nu a fost susținută prin ansamblul de probe administrate care nici nu au fost cercetate în ședința de judecată.

Pe de altă parte, apărarea reține că amenda stabilită anterior a fost achitată de inculpat și nu poate fi pedepsit de două ori pentru aceeași faptă.

Enunță că, condamnatul Calestru Antonio având probleme de ordin psihic, este deținut ilegal în penitenciare, fiind pedepsit cu închisoare și este lipsit de libertatea sa contrar căilor legale, prin ce se încalcă prevederile art.5§1 lit. e) CEDO. Pretinde că, Calestru Antonio, având probleme psihice, conform legii naționale nu putea fi condamnat la închisoare, decât în cazul în care printr-o expertiză psihiatrică s-ar fi constatat responsabilitatea acestuia.

Apărarea relevă că, a introdus recurs în fața instanței supreme pentru ca aceasta să statueze într-un termen scurt asupra legalității detenției lui Calestru Antonio și să dispună eliberarea acestuia deoarece detenția este ilegală, însă Curtea Supremă de Justiție a declarat recursul inadmisibil, refuzând examinarea problemei de drept în fond, astfel, lui Calestru Antonio nu i-a fost respectat nici dreptul de a introduce un recurs efectiv în fața unui tribunal, pentru ca acesta să statueze într-un termen scurt asupra legalității detenției sale și să dispună eliberarea sa dat fiind că este ilegală, ceea ce contravine articolului 5 paragraful 4 din Convenție.

11. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului în anulare, în baza materialelor din dosar și motivelor invocate, Colegiul penal decide inadmisibilitatea acestuia din următoarele considerente.

Conform art.453 alin.(1) Cod de procedură penală, hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată, inclusiv când Curtea Europeană a Drepturilor Omului informează Guvernul Republicii Moldova despre depunerea cererii.

În conformitate cu prevederile art.6 pct.44) Cod de procedură penală, prin viciu fundamental în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea pronunțată, se înțelege o încălcare esențială a drepturilor și libertăților garantate de

CțEDO, de alte tratate internaționale, de Constituția Republicii Moldova și de alte legi naționale.

Potrivit art.453 alin.(2) Cod de procedură penală, recursul în anulare este inadmisibil dacă nu se întemeiază pe temeiurile prevăzute în prezentul articol sau este declarat repetat.

Reieșind din prevederile legale menționate, Colegiul reiterează că una din cerințele esențiale la declararea recursului în anulare este motivarea acestuia din punct de vedere al prezenței erorii de drept, comise la judecarea cauzei, care cade sub incidența noțiunii de viciu fundamental în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea atacată.

Colegiul penal constată că recurentul, formulându-și solicitările expuse în prezentul recurs în anulare, s-a bazat în principal pe chestiunea aprecierii probelor de către instanța de apel, care nu se subscrie temeiurilor pentru recurs prevăzute de art.453 Cod de procedură penală, deoarece expunerea problemei aprecierii probelor prin prisma existenței vreunui viciu fundamental în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea atacată, cu invocarea faptului că instanța de recurs ordinar nu s-a expus asupra problemei menționate, în ansamblu este inadmisibilă. Modul de apreciere a probelor de către instanța de apel, considerat de către recurent ca necorespunzător circumstanțelor de fapt ale cauzei, nu poate fi reținut în calitate de temei pentru recurs or, conform art.101 alin.(2) Cod de procedură penală, la faza judecării cauzei, instanța de judecată apreciază probele conform propriei convingeri formate în urma examinării lor în ansamblu, sub toate aspectele și în mod obiectiv, călăuzindu-se de lege.

Astfel, toate probele administrate au primit o apreciere la justa lor valoare, concluziile privind vinovăția condamnatului Calestru Antonio în comiterea infracțiunii imputate rezultă din circumstanțele de fapt stabilite în cauză, iar motivele aduse de recurent, precum că instanța nu a dat o apreciere cuvenită probelor din dosar, țin de starea de fapt a cauzei.

În contextul dat, Colegiul penal statuează că critica aprecierii probelor, care în fața instanței de recurs ordinar comportă o solicitare de reapreciere a acestora, nu putea fi supusă analizei la respectiva etapă, fapt menționat de către instanța de recurs în decizia adoptată, deoarece instanța de recurs este abilitată de a se pronunța asupra chestiunilor de drept, care constituie erori cu caracter procedural sau material, iar aprecierea probelor constituie o chestiune de fapt, ce ține de judecarea fondului cauzei, judecare care nu se înfăptuiește de către instanța de recurs.

Din considerentele expuse, Colegiul penal va respinge argumentele recurentului în partea dată, ca fiind de jure inadmisibile și nesusceptibile de a fi apreciate prin prisma unui viciu fundamental, decizia instanței de recurs ordinar fiind întemeiată și legală.

În acest context, se constată că argumentele recurentului, care nu se subscriu temeiurilor pentru recurs în anulare, au fost pe deplin abordate la etapa examinării recursului ordinar, asupra acestora fiind expuse concluzii argumentate și detaliate.

Totodată, Colegiul penal respinge argumentele recurentului precum că „instanțele de fond condamându-l la închisoare pe Calestru Antonio, care se află la evidența medicului psihiatru cu diagnoza - tulburare organică de personalitate,

nu l-au supus mai întâi de toate unei expertize psihiatrice. Or, analizând art.143 alin.(1) pct.3) Cod de procedură penală, rezultă că expertiza judiciară se dispune și se efectuează, în mod obligatoriu, pentru constatarea stării psihice și fizice a bănuitului, învinuitului, inculpatului – în cazurile în care apar îndoieli cu privire la starea de responsabilitate sau la capacitatea lor de a-și apăra de sine stătător drepturile și interesele legitime în procesul penal.

În plus, potrivit prevederilor art.386 alin.(1) Cod de procedură penală, se reține că, dacă, în timpul urmăririi penale sau cercetării judiciare, s-a pus chestiunea stării de responsabilitate a inculpatului, instanța de judecată este obligată să soluționeze această chestiune încă o dată la adoptarea sentinței.

În contextul normelor reținute, Colegiul penal conchide că la caz instanțelor de fond nu le-a trezit careva îndoieli starea de responsabilitate a condamnatului Calestru Antonio, respectiv în situația dată nu se constată unul din cazurile când efectuarea expertizei judiciare este obligatorie. Subsecvent, instanța de recurs în anulare evidențiază și faptul că nici participanții la proces nu au invocat în instanțele de fond și de recurs ordinar chestiunea stării de responsabilitate a inculpatului.

În susținerea celor menționate supra, instanța de recurs în anulare relevă că la etapa judecării recursului în anulare, instanța nu declanșează un control asupra fondului cauzei, nu dă o nouă apreciere probelor administrate și cercetate și nu verifică argumentele care anterior nu au fost obiect de cercetare în cadrul etapelor precedente de judecare a cauzei, ci verifică doar dacă s-a admis vreun viciu fundamental de către instanțele ierarhic inferioare.

Respectiv, analizând hotărârea recurată, Colegiul penal nu constată vreun viciu fundamental sau erori de drept grave ce ar afecta legalitatea acesteia și ar da temei de intervenire în procedura precedentă.

Generalizând criticile invocate sub aspectul prezenței presupuselor vicii fundamentale ce au afectat hotărârile judecătorești, invocate de către recurent, Colegiul penal statuează că acestea nu și-au găsit confirmarea, fiind neîntemeiate și nu sunt esențiale pentru a răsturna situația, în sensul intervenirii și casării unei hotărâri judecătorești irevocabile.

Față de cele ce preced, se menționează că dreptul la un proces echitabil, consfințit în articolul 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, enunță preeminența principiului supremației dreptului, iar unul din elementele definiției ale acestui principiu este garantarea securității raporturilor juridice, care înseamnă, printre altele, că o soluție definitivă a oricărui litigiu, inclusiv de natură penală, nu trebuie rediscutată. Or, principiul securității raporturilor juridice, cere, inter alia, ca, atunci când instanțele judecătorești dau o apreciere finală unei chestiuni, constatarea lor să nu mai poată fi pusă în discuție (a se vedea cazul *Brumărescu vs. România*, Nr. 28342/95&62, 28 octombrie 1999).

Mai mult ca atât, potrivit dispozițiilor art.4§2 din Protocolul 7 CEDO, redeschiderea procesului, conform legii și procedurii penale a statului respectiv, poate fi efectuată, dacă fapte noi ori recent descoperite sau un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente sânt de natură să afecteze hotărârea pronunțată.

La caz, instanța de recurs în anulare constată că, hotărârea contestată nu este afectată de nici un viciu fundamental, fiind conformă prevederilor legale și această hotărâre judecătorească rămasă definitivă și irevocabilă capătă putere de lucru judecat, ce produce o cauză de împiedicare a pornirii, continuării, judecării cauzei penale ori redeschiderii acesteia, deoarece în esență motivele invocate de către recurent în recursul în anulare nu și-au găsit confirmare.

Deci, în speța dată, Colegiul penal constată că, la examinarea recursului în anulare, nu s-au constatat erori de drept comise de către instanța de recurs, ce ar indica la existența unui viciu fundamental în cauză și ar afecta hotărârile irevocabile, iar existența unei alte păreri asupra aceleiași probleme nu poate servi temei pentru reexaminarea cazului.

Potrivit dispozițiilor art.456 Cod de procedură penală, recursul în anulare fiind supus unei verificări prealabile judecării în fond a acestuia, astfel că instanța de recurs este obligată să îndeplinească actele procedurale preparatorii și să examineze admisibilitatea în principiu a recursului în anulare în conformitate cu prevederile art.431 și 432 Cod de procedură penală, care se aplică în mod corespunzător.

În conformitate cu art.432 alin.(2) pct.4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de judecată, fără citarea părților, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

Având ca reper cele expuse mai sus, se impune inadmisibilitatea recursului în anulare declarat de către avocatul Buliga Dumitru în numele condamnatului Calestru Antonio, ca fiind vădit neîntemeiat, cu menținerea hotărârilor atacate.

12. În conformitate cu art.456, 432 alin.(2) pct.4) Cod de procedură penală, Colegiul penal

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursului în anulare declarat de avocatul Buliga Dumitru în numele condamnatul Calestru Antonio, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 04 noiembrie 2020, în cauza penală în privința lui Calestru Antonio xxx, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la 12 august 2021.

Președinte

Toma Nadejda

Judecători

Țurcan Anatolie

Timofti Vladimir

Cobzac Elena

Guzun Ion